

KRONIKA GODZIENNA

Wychodzi codziennie wyjąwszy niedziele i dni świąteczne, o god. 2. w południe.

Redakcja i Administracja przy ulicy Sobieskiego, 1. 4., gdzie sklep J. S. Jürgensa.

Prenumerata z przes. poczt. rocznie 14 złr.
półrocznie . . . . . 7 „
czwórcrocznie . . . . . 3 „ 50 c.
miesięcznie . . . . . 1 „ 20 „

Prenum. miejscowa wynosi miesięcznie 1 złr.
czwórcrocznie . . . . . 3 „
półrocznie . . . . . 6 „
rocznie . . . . . 12 „

Inseraty obliczają się po 6 ct. od miejsca jednego wiersza (petit.)

Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.
Manuskryptów nie zwraca się.

Numer pojedynczy 5 centów.

Od wydawnictwa.

Prenumerata na „Kronikę Codzienną“ na miesiąc Sierpień we Lwowie . 1 zł.

Na prowincji z przesyłką . 1 „ 20 ct.

Od 1go Sierpnia do końca roku na prowincji z przesyłką 5 zł. 80 ct.

Ekspedycja i administracja znajduje się w domu p. Wieczyńskiego przy ulicy Sobieskiego obok sklepu Kühmajera.

Lwów, 8. sierpnia.

Wstrętą, nieludzką i z charakterem polskim niezgodną jest szykana wojowników serbskich w pewnym piśmie polskim. Kłeski wojsk serbskich bywają podawane publiczności polskiej z nietajoną radością, — a pogłoski o zwycięstwie serbskiem z przekazem jadłowitym. Do opisu stosunków serbskich i południowo-słowiańskich redaktorowie pisma tego używają atramentu z najpodlejszych fabryk wiedeńskich, i nie masz błota tak czarnego, któreby nie rzucili w oczy bohaterom synom starej Serbji. Zaprawdę, biorąc do ręki dziennik pewnego stronnictwa u nas, zaledwie wierzyć można, że w polskim języku jest pisany, tyle w nim jadu, nienawiści, czarnej potwarzy, drwin, kłamstw i obelg, wymierzonych przeciw ziemi, która wszystkich swych synów dorosłych uzbrowiła i nie mając ich nawet czem dostatecznie przyodziać i nakarmić, wysłała w bój z wrogiem odwiecznym. Pierwszy zaprawdę i jedyny to w publicystyce polskiej przykład wydrwiwania wojowników, których nie prze do boju ani władza despoty, ani rachuba gabinetów, a tem mniej żądza rabunku. Cokolwiekby mówią o inspiracjach rządu rosyjskiego, to przecież faktem jest dziś stwierdzonym, że najpotężniejszym a może nawet jedynym czynnikiem, który zmusił ks. Milana do wojny, była gorąca, pęczęna wola ludu serbskiego, a którego walka przeciw wrogom stała się jak w Polsce tradycyjnym obowiązkiem każdego pokolenia. Że nie odpychają pomocy, jaką im w wielkich zresztą pieniądzech i w bardzo wielkiej broni niosą Moskale — to zaprawdę, nie może nawet wobec Polaka przeciw nim przemawiać. W wojnie przyjmuje się pomoc od tego, kto ją niesie. Rząd carski, choć może dzwonił na to krwawe kazanie, to wcale nie byłby rad temu, aby Serbja, odniosłszy zwycięstwo stanowcze wzrosła w potężne państwo wolne. Carat pierwszy postarałby się o to, aby przeszkodzić utworzeniu się na południu państwa wielkiego, któreby opieki nie potrzebowało. Są już nawet pewne symptomy, które każą wierzyć w to, że podczas gdy nieoficjalna Rosja spieszy z pomocą, oficjalna niczem nie wspiera Serbów. W jej celach leży osłabienie Turcji, ale nie wzrost Serbów, lub w ogóle Słowian, którzy o niepodległości marzą. Benjaminkiem caratu zdaje się być już bardziej książe Czarnogóry, którego protekcja Rosji oficjalnej widocznie otacza, jakto się okazuje z postępowania Austrii, o czem we właściwej rubryce mówimy. A wspiera ks. Mikołaja Rosja dla tego, aby w nim przeciwstawić rywala Serbom.

W chwili, kiedy te słowa piszemy, może przeważające wojska tureckie zadają w spodziewanej stanowczej bitwie straszny cios wojskom serbskim, bo zwycięstwem Serbów trudno się ludzi; — niechajże do dzikich okrzyków tryumfu sług despoty stambulskiego nie łączy się okrzyk radości z piersi polskiej, bo radość taka nienaturalna i potworna, radość z powodu kłeski pokrewnego

a do wolności dążącego ludu, smutkiem okryćby musiała ziemię polską.

Nie daliśmy im żołnierzy ani pieniędzy bo i jednych i drugich nie mamy nawet dla siebie — dajmyż im przynajmniej słowa sympatji, której Polak nigdy nie szczędził narodom, walczącym o prawa swoje.

Lwów 8go sierpnia.

Przeciw kandydatom poselskim urzędników administracyjnych oświadczyło się dziennikarstwo polskie już jednogłośnie. „Czas“ krakowski omawiając dziś w wstępnym artykule przyszłe wybory kończy ustępem bardzo trafnym, który tu w całości powtarzamy:

„Wszakże powtórzyć winniśmy, że jesteśmy z zasady przeciwni kandydaturze urzędników zwłaszcza administracyjnych. Nie wypływa to wcale z niechęci lub uprzedzenia. Wiemy bowiem, że duch dawnej biurokracji stanowczo złamany, że w wielu powiatach naczelne stanowisko zajmują ludzie wyższych zdolności i wielkiej dla dobra kraju gorliwości. Zdolności ich jednak znajdują dostateczne pole działania na stanowisku urzędowym, z którym z natury rzeczy mandat poselski się nie zgadza. Charakter niezawisłości posła stoi w zupełnym przeciwieństwie karności urzędnika. Urzędnik powinien mieć poczucie obywatela kraju, ale niewłaściwym byłby reprezentantem jego, będąc już ze swego stanowiska reprezentantem władzy.“

Wobec tak jednogłośnie wystąpienia dziennikarstwa i wobec oświadczenia się zjazdu delegatów przeciw kandydatom urzędników, można mieć nadzieję, że panowie starostowie i konsyljarze nie zechcą iść przeciw opinii ogółu i raz na zawsze pożegnają się z myślą zasiadania na krzesłach poselskich.

Rada państwa i sejm węgierski mają być zwołane d. 28 września. Radzie państwa przedłożone będzie uregulowanie placu duchowieństwa świeckiego. Zapomogę przeto z funduszy państwowych otrzyma kler w tym roku po raz ostatni. Na ten rok jak wiadomo, uchwalono 600.000 złr. Kwota ta prawdopodobnie jest już wyczerpana. Wiadomem jest dotąd tylko, ile dostanie duchowieństwo czeskie, mianowicie 120.000 złr.

Na kilkakrotne prośby o dodatek pięcioprocentowy dziennie, na utrzymanie elementów wojskowych przy stałej armji, odpowiedziało państwowe ministerstwo co następuje: Najwyższem postanowieniem z dnia 8 maja przyzwolono tylko uczniom szkół kadetkich i przygotowawczych pewien dodatek na polepszenie wikt; gdyby wszystkim uczniom wojskowym przyzwolono taki dodatek, pociągnęłoby to za sobą koszty, których na razie nawet obliczyć niepodobna. Należy także uwzględnić, że elewowie wojskowiśiadają do stołu wspólnego, byłoby więc rzeczą bardzo trudną im tylko wikt polepszyć; musiano by ten dodatek przyznać także i tym podoficerom i szeregowcom, którzy wspólnie z elewami zasiadają do stołu. Celu zamierzzonego a mianowicie, ażeby wikt był obfitszym i lepszym, nie osiągnięłoby tym sposobem, chociaż wydatki byłyby znacznie wyższe. Chociaż państwowe ministerstwo wojny jest przekonane o konieczności polepszenia wikt dla wszystkich podoficerów i szeregowców, mimo to nie może z uwagi na powyższe przytoczone powody, przedłożyć cesarzowi wniosku co do dodatku na wikt dla wszystkich uczniów wojskowych.

Najtrudniej, jak zawsze, zrozumieć politykę Austrii w sprawie wschodniej. Nikt nie wie, kogo ona proteguje i przeciw komu właściwie idzie. Z początku zdawało się, że sprzyja Serbom, bo wiadomo, jak z zamurzonemi oczyma patrzyła na to, co się dzieje na granicy serbskiej i co robi Omladina. Obecnie rząd węgierski zamyka jedynego po drugim z omladnistów i stanowczo występuje przeciw Serbom. W najnowszym

zaś czasie widoma protekcja otacza Czarnogórców. Na ich to korzyść zamknięto Klek, dla ich wygody jeńcy tureccy zostają przyjmowani w Austrii — a obecnie uznana Austrija Czarnogórę oficjalnie jako stronę wojującą, o czem świadczy następujący okólnik: „Ponieważ gabinety europejskie przyjęły zasadę nieinterwencji wobec wypadków odgrywających się w Turcji i krajach do niej należących, ponieważ ta zasada została zastosowaną do Czarnogóry, którą uważać należy za stronę wojującą, przeto jest naszym obowiązkiem przestrzegać ścisłej neutralności wobec obu stron wojny prowadzących. W skutek tego ces. król. ministerstwo spraw zagranicznych wezwało c. k. Namiestnictwo Dalmacji do wydania zarządzeń, ażeby odtąd nie został wpuszczany do portu kleckiego żaden okręt czy to wojenny czy w ogóle inny wiozący wojsko, broń lub amunicję wojenną. Równocześnie otrzymał pan namiestnik polecenie, ażeby podobne zarządzenie wydał co do portów i miejsc do lądowania w powiecie Cattaro aż do granicy tureckiej pod Spizją. Mimo to może być i nadal pod obecnymi warunkami dowożoną żywność dla obu stron wojny prowadzących i pod tym względem co do portu kleckiego zastrzeżenie jako główny warunek, ażeby Turcja przed nadejściem każdego okrętu swojego postarała się o przepisane pozwolenie. Na innych punktach granicznych mają nadal obowiązywać rozporządzenia wydane dotąd co do przesyłek broni i amunicji.“

Podczas gdy Rosja zbogaca się ciągle anektowaniem coraz większych obszarów w Azji środkowej i koczujących ich mieszkańców, w Europie opuszczają ją tysiące niemieckich kolonistów z okolic nad Wołgą. Dziennik niemiecki wychodzący w Saratowie pisze, że teraz na porządku dziennym u Niemców jest Ameryka. Wywędrują tam głównie katolicy z rodzinami, unikając służby w rosyjskim wojsku, przyczem zbywają za bezcen swe mienie. Niemcy, którzy wynieśli się do Ameryki w przeszłym roku, założyli tam miasto Nowy Jekaterinenstadt, z którego najpomysłniejsze dochodzą wiadomości, tak, że teraz połowa niemieckiej ludności wybiera się do Ameryki. Tak samo z gubernji chersońskiej co tydzień całe rodziny opuszczają niemieckie kolonie.

O zachowaniu się Francji w obec powikłań na Wschodzie dzienniki francuskie piszą: „Pomimo kłeski zadanej Turkom przez Czarnogórców i pomimo powolności z jaką odbywają się operacje wojsk tureckich, w tutejszych sferach politycznych panuje przekonanie, że Serbowie liczą tylko na rewolucję w Konstantynopolu, albo na interwencję mocarstw. W rewolucję w Konstantynopolu nie wierzą tu a pośredniczenie poczytują w obecnej chwili za nieprawdopodobne. Gabinet wersalski miał od rządu rosyjskiego otrzymać urzędowe zaproszenie do udziału w próbach pośredniczenia. Ks. Decazes odpowiedział ks. Orłowowi, że przedewszystkiem należy porozumieć się co do programu i warunków dyplomatycznego wzięcia się. W tem zawiera się cała trudność.“

Korespondencja „Kroniki Codziennej“

Budapeszt 5. sierpnia.

(w. k.) Minister honwedów, czyli obrony krajowej Bela Szende, zwiada wszystkie większe miasta węgierskie, w których na rozkaz jego skoncentrowano armję honwedów. Jest to po prostu bardzo ścisła inspekcja. — Nagły powrót arcyksięcia Albrechta z Czech do Wiednia, tłumaczy na sobie nie tylko względami grzeczności dla księżęcy pary włońskiej, która gości w Wiedniu, ale przywiązują do tego głębsze znaczenie polityczne, gdyż arcyksiążę najwięcej wywiera wpływ na sprawy państwa, ze wszystkich członków rodziny panującej. Cesarz zwłaszcza, ma we wszystkim zasięgać jego rady. — Dzienniki tutejsze zapewniają, że ministerstwo wojny rozkazało wszystkim pensjonowanym oficerom zgłosić się w przeciagu dni ośmiu, do

tak zwanego Superarbitrirung, czyli poddać się mają oględzinom lekarskim, aby ci, którzy zupełnymi nie są kalekami do służby jeszcze posłani być mogli. — „Pester Journal“ zwany tu powszechnie dziennikiem „trzechcentowym“ z powodu że po 3 ct. pojedyncze egzemplarze sprzedaje — zapewnia, iż ministerstwo poleciło kolejom przewiezienie sanitarnego trenu rosyjskiego do Serbji. — Organ honwedów „Nep. Zasl.“ ubolewa niesłychanie nad brakiem dobrych i dostatecznych komunikacji Węgier z Galicją. Powiada między innymi, że należy czemprędzej budować w planie będącą sieć kolei galicyskich, że trzeba czwartą trakt kolejowy z Węgier do Wadowic otworzyć, a dopiero wtenczas Galicja i całe państwo dostatecznie przeciw napadowi Rosji bronić może. Niepokoi się wymienione pismo, że kolej Albrechta nie została wykończoną i powiada, że Austrija dziś już powinna trzymać 400.000 wojska w Galicji, jeżeli chce się od północy zabezpieczyć. — Panuje tu niesłychany wstręt do Moskali, a hr. Andrassy bardzo stracił na popularności z powodu kokietowania z Gorczakowem. Gdyby opinia publiczna węgierska była rządem wspólnym i ministrem spraw zagranicznych, niezawodnie mitrajlezy honwedów grzmiałyby lada chwila. Z nienawiścią dla Moskali łączy się ogromna obawa przed ich możliwym napadem. Jest to rzecz naturalna, gdy się zważy, że żywiły słowiańskie w Węgrzech wcale nie mają powodu zbytecznie cieszyć się ze swego położenia a podminowane agitacją rosyjską, możeby nie zbyt szczerze służyły w obozie korony Św. Szczepana, gdyby na wypadek wojny z Rosją, walka toczyła się na gruncie austro-węgierskim.

Rosja urzędowa i nieurzędowa w kwestji wschodniej.

Niedawno zwróciliśmy w naszym piśmie uwagę na rozbudzający się w Turcji fanatyzm. Teraz podajemy wyciąg z jednego listu z Petersburga, w którym dość trafnie skreślone jest obecne stanowisko rządu rosyjskiego i usposobienie opinii publicznej w Rosji. Autor tego listu, należący widocznie do tak zw. „petersburskich Niemców“ dookładnie przedstawia położenie, myli się jednak w ostatecznych swych wywodach — co zaraz wykażemy: „Obecnie, pisze autor, pokojowe usposobienie cara uniemożliwiające podanie skutecznej pomocy Słowianom na Wschodzie, znalazło się w pewnej sprzeczności z prądem, który w Rosji masę porusza. Wprawdzie zastosowano tu przez ostrożność środek często ze skutkiem przez inne monarchiczne państwa używany, a mianowicie wyprowadzono na scenę w charakterze elektrycznego konduktora następcę tronu, ażeby na niego zwrócić wszelkie nadzieje, których car obecny nie jest usposobiony urzeczywistnić. Ale pomimo że następcą nie bez zrzeczności dmie we flet pan-slawizmu z akompanjamentem obojów o wyzwoleniu braci; ralentando wszakże we wschodniej polityce, uosobione w carze i Gorczakowie za mało smakuje „rosyjskim Rosjanom“, ażeby nie wyszło na jaw widoczne niezadowolnienie z bezczynności, z jaką Rosja patrzy dotąd na rozpaczliwą walkę swych braci na Wschodzie. Objawy ludowych dążeń do Rosji większe przybierają rozmiary, tak, że Ignatiew, urzędowy poniekąd reprezentant tych dążeń, uznał za potrzebne oświecić pod tym względem cara. Carowa stanąć musiała na czele komitetu do niesienia pomocy rannym Serbom; damy z wyższych sfer przywdziewają białą wstęgę z czerwonym genewskim krzyżem, spiesząc z pomocą na pole walki, kupcy składają znaczne sumy, urzędnicy zrzekają się części swej gaży na czas trwania wojny. — W Moskwie unoszą się nad Samarinem, który z prywatnego majątku ofiarował 300.000 rubli na wojnę serbską i sam z żoną udał się do Serbji, by się poświęcić pielęgnowaniu rannych.“

Wszystko to prawda, ale autor zdaje się ignorować że ów zapal rosyjskiej społeczności został przez sam rząd podniecony i bodaj czy chodziło mu przy tem o co więcej jak o sparaliżowanie propagandy rosyjskich rewolucjonistów, straszliwie podkopującej ca-

ryzm. Wszak powszechnie wiadomo, że w początkach wojny współzucie ku Słowianom południowym bardzo słabo ujawniało się w spoteczności rosyjskiej i dopiero sam rząd dał mu potężny impuls. Jest to niezaprzeczenie zwrot bardzo zręczny, neutralizuje się socjalizm, usprawiedliwia się w oczach Europy a nawet gdy przyjdzie do wojny i ta wypadnie niepomysłnie to znaczną część winy można będzie zwać na naród. Idea carystu nie poniesie szwanku.

Parlament francuski.

Z korespondencji paryskiej do „Messager de Vienne” podajemy tu poniżej zwięzłą charakterystykę izb i stronnictw francuskich, ponieważ poczytujemy ją za bardzo trafną i ułatwiającą zrozumienie debatów jakie tam obecnie się odbywają. — „Nieraz już, pisze korespondent, przyrównywano reakcjonistów senatu do serajowego eunucha, który sam nic nie robi i drugiemu robić nie daje. Cała polityka senatu zawiera się w tych słowach. Bezsilni sami w sobie mają oni jedną tylko ambicję: narzucić bezsilność innym. Na szczęście konstytucja, pomimo swych wad, nie pozwala im robić republice tyle złego jakby pragnęli, ale pozostaje im możność przeszkodzenia innym by nie robili nic dobrego. Jeżeli Francja cierpi na tem, to tem gorzej dla niej, dla czego upiera się pozostać republiką?..” Związany ręk deputowanym ażeby potem krzyknąć że „ci republikanie nic nie zrobili to ich hasło, to ostatnie słowo komedji. Tajne stronnictwo marzy o rozwiązaniu izby deputowanych, a by to ułatwić marszałkowi, pracuje nad zniszczeniem popularności tej izby. Jest to gra nieczysta, ale reakcja tak blisko nie wgląda. Klasy kierujące, mówi, zawsze liczyły na niezmierną głupotę klas kierowanych, a historja, na nieszczęście przekonywa, że najczęściej tak jest. Czy na drugi dzień po wyborach zawahali się oni wołać: „wszystko przepało! twoi reprezentanci to straszliwi rewolucjonisci, którzy pograżą cię w ogień i krew!” A czy rażąca sprzeczność rzeczywiście z temi słowami powstrzymała ich? bynajmniej. Obrachowali, że krzyżące ciągle nabawia Francję strachu — przed kim? przed własnymi jej mandatarjuszami, to jest przed nią samą. Dziś jeszcze niech jaki republikański deputowany odważy się postawić wniosek najniewinniejszy, wszystkie reakcyjne dzienniki huczą chórem: „Spółeczność jest zgubiona! Nie wywołuje to jednak efektu. Liczono na uniesienie się większości liberalnej; tymczasem uniesień tych nie widać.

Reprezentanci Francji są rozpaczliwie rozsądni. Uznając, tak jak ich wyborcy, potrzebę oddzielenia kościoła od państwa, zatrzymują jednak budżet wyznań i całe ich zachowanie ogranicza się na tem, że kasują dwa teologiczne fakultety tam gdzie ilość nauczycieli przewyższała ilość uczniów. Z tej strony nie udało się. Teraz więc chodzi o pokazanie ludowi że terazniejsza izba nic dla niego nie robi i pozbywszy się jej kraj nic na tem nie straci. Dlatego to tak się przyspieszają rozprawy budżetowe ażeby izba która nie miała czasu zająć się żadną większą reformą, została odroczonej do r. 1877. W takim razie możeby się udało oderwać kraj od jego mandatarjuszów. Taki był plan na papierze. Otóż izba była tak niedelikatna że nie przystała na te piękne kombinacje. Zdecydowano że izba może odroczyć się, zawotawwszy budżet wojny i marynarki a potem zbierze się dla ukończenia budżetu około 6 listopada. — Prezydent izby, Grevy ma sobie poruczonem zawiadomienie o tem rząd.

WOJNA.

W wczorajszym sprawozdaniu naszym nie wciągnęliśmy w rachunek wczorajszych telegramów serbskich, które się do porażki pod Kniazewaczem, i do zajęcia tego miasta przynajmniej. Sądziłyśmy, że bój toczy się tylko o szanice na przeciwnym brzegu Timoku wzniesione, i że Serbowie są jeszcze panami całego lewego krzgu. Zajęcie jednak miasta Kniazewacz, oddaje w ręce Turków lewy brzeg Timoku, którego linja sforsowana została, zmniejsza ważność Aleksinaczu i Deligradu, których obejście łatwo już teraz może być dokonaniem i dziei siły serbskie na dwie części dostatecznych związków nie mające, a oparte w tej chwili jedna o Deligrad i Aleksinacz, a druga o Zajcar. Wąwozy koło Banji, gdzie się cofnęła wojska Horwatowicza będą prawdopodobnie teatrem najbliższych walk, a teren górzysty w tej okolicy przedstawia jeszcze jakie takie szanse powodzenia dla obrony.

Prawdopodobnie zwróci się później atak turecki przeciw Zajcarowi, gdzie Leszjanin, zajmuje stanowiska bardzo silne, jakkolwiek pozycje tureckie pod Wielkim Izworem dominują nad rzezonami stanowiskami Leszjanina.

Kleska pod Gramadą i! Derbentem, gdzie Serbowie nadzwyczaj silnie zajmowali pozycje przypisują tchórzostwu serbskich Wołochów, którzy pierzeją zawsze przy pierwszych już strzałach. Uspodobienie w wołoskich oddziałach jest jak najgorzem, i rząd serbski nosi się z myślą rozwiązania tych oddziałów i wcielenia żołnierzy do serbskich pułków. — Również złem jest usposobienie wołoskiej ludności, która się daje Turkom używać do postug szpiegowskich; — rzecz przy znanem tchórzostwie Wołochów tem dziwniejsza, ile że służba szpiegowska jest jak każdy pojmie daleko niebezpieczniejszą od wojennej.

Z powodu zwycięstw księcia nad Muktarembasz panuje w Czarnogórze radość niezmierna. Książę, przeciw któremu szmerano dawniej, zarzucając mu brak wołoskich zdolności i odwagi, stał się nagle bohaterem w oczach narodu, zwłaszcza gdy się dowiedziano, że się w bitwie narażał na ogień nieprzyjacielski. Powiadają że depeze nadzwyczaj dla Czarnogórców ważne, wpadły w jego ręce, to też nie miało „Żywie” na cześć jego roznoszone końca, skoro nadeszły depeze o zwycięstwie. Doszła nas dziś z Czarnogóry wiadomość podająca kilka szczegółów dotąd nieznanych, a dla charakterystyki tego narodu nadzwyczaj ważnych. Ze Czarnogórec jest żołnierzem wielce bitnym o tem wiedzą wszyscy, ale przy tej bitności posiada on wadę która już nie raz była przyczyną klęski. Mianowicie nie zna on wcale subordynacji, i niedaje się powstrzymać żadnym rozkazem, jeżeli go porwie zapał wojenny. Ciekawą w tej mierze ilustracją jest fakt następujący. Korpusowi Bozy Petrowicza, który stoi na południowej granicy, rozkazał był książę trzymać się najściślej defenzywy, i nie ruszać się z miejsca, jakkolwiek zaszyby okoliczności. Alisci pewnego dnia — 23 z. m. — wyrusza część tego oddziału w liczbie 300 żołnierzy, i rozpoczynając wojnę na własną rękę, wkracza pod dowództwem popa Riesy do Albanji. — Oddziałek ten został otoczony przez dziesięćkroć silniejszy oddział turecki, i wytopionym co do nogi.

Wiadomości miejscowe i zamiejscowe.

Pożary w Galicji są obecnie na porządku dziennym. Niedawno donosiliśmy o pożarze w Sokalu i Kulikowie, przedwczoraj o strasnym ogniu w Bolechowie, a wczoraj przyniósł telegraf wieść smutną o nowych dwóch katastrofach pożarowych. W Horodence zgorzało 72 a w Krystynopolu 45 domów przeważnie żydowskich. Władze polityczne powinny z tego wziąć assumpt do polecenia, aby w miasteczkach domostwa żydowskie inaczej stawiane były. Kto widział kiedykolwiek owe masy domków brudnych, drewnianych, zlepionych w jedną masę, ten pojmie, że i największe wysilenia, nie zdołają powstrzymać ognia, jeżeli już raz wybuchnie w tem gnieździe brudów i zaspanej nieostrości. Zwracamy także uwagę na to, że są podejrzenia, iż dzieją się pewne spekulacje na asekurację, bo jużciż stary dom walący się, a zaasekurowany, podpalić i za pieniądze asekuracyjne nowy postawić, to przecież spekulacja wcale nie zła, a że się tem sąsiadom przykróć wyrządzi, to cóż to spekulantom obchodzić może. Byłoby pożądanem aby komisje śledcze w tym duchu rozpatrywały tę sprawę, a może się okaże, że domysły nasze nie są niesłusznymi. Wiele mówiącą jest ta okoliczność, że w Bolechowie podczas pożaru żydzi nie dozwolali gasić domy asekurowane.

Ustawa o ochronie własności polowej, uchwalona w sejmie galicyjskim otrzymała sankcję cesarską 22. lipca b. r. Zatwierdzone zostały także uchwały sejmu krajowego, którymi pozwolono pobierać myta drogowe, mostowe i przewozowe Radom powiatowym w Mościskach, Drohobyczu, Ropczycach i Krośnie, dalej obszarom dworskim w Nowej Grobli, Gumnickach, Ujściu Jezuickiem i Hanowcach, wreszcie gminie Podmanasterek.

Referent biura technicznego w Wydziale krajowym, hr. Badeni, rozpoczął objazd dróg krajowych w wschodniej Galicji od rewizji nowo-budującej się drogi z Rohatyna do Brzeżan.

Mianow nia. Prezydent sądu krajowego wyższego w Krakowie, nadal opróżnione przy sądzie obwodowym w Rzeszowie posady kancelistów w randze XI. asystentowi urzędu telegrafów w Rzeszowie Ferdynandowi Boczonowi, tudzież woźnemu przy sądzie obwodowym w Tarnowie Jędrzejowi Kuklewiczowi. — Naczelnym dyrektorem poczty nadal adjutentem praktykantem pocztowym: Alfredowi Głaczyńskiemu, Karolowi Sahankowi, Władysławowi Kohmanowi, Tadeuszowi Hrehorowiczowi, Wilhelmowi Mikołajczykowi, Antoniemu Schmidowi, Julianowi Przedzmirskiemu, Ryszardowi Wopatarnemu, Tadeuszowi Łozińskiemu, Wilhelmowi Fingerowi, Ludwikowi Zajacowi, Józefowi Iglowi i Emilowi Albrechtowi.

Na uniwersytecie Jagiellońskim otrzymał pan Władysław Rychlicki, krakowianin, stopień doktora wszech nauk lekarskich.

W Szczercu została dnia 3. b. m. otwartą stacją telegraficzną z ograniczoną służbą dzienną.

Do rezerwistów i urlopników wydał magistrat lwowski następującą odezwę: Gdy bardzo znaczna liczba wojskowych, należących bądź to do armji stałej, bądź to do obrony krajowej nie stosuje się wcale do przepisów meldunkowych zawartych w §. 16. instrukcji o stosunku wojskowo służbowym i §. 32. statutu obrony krajowej, magistrat widzi się zmuszonym przypomnieć niniejszem z całym naciskiem, że każdy urlopnik i rezerwista, skoro nie jest w czynnej służbie, obowiązany jest o przybyciu do Lwowa i każdej zmianie swego mieszkania zawiadomić magistrat najpóźniej w ośm dni i że w razie wydalenia się z miejsca pobytu, wystąpienia z czynnej służby i w ogóle wszystkie inne meldunki wnoszone być mają do właściwej władzy ewidencyjnej do dni 14. Kto tedy z urlopników lub rezerwistów zostaje w mieście Lwowie i powyższym obowiązkiem dotąd zadość nie uczynił, zgłosić się ma bezwzględnie ze swoim paszportem wojskowym w IV. departamencie magistratu, zaś należący do obrony krajowej w dotychczasowej komendzie swego bataljonu pisemnie lub ustnie, gdyż w przeciwnym razie karany będzie z całą surowością prawa.

Następca tronu włoskiego, ks. Humbert przejeżdżał wczoraj o godzinie 6. przez Lwów wracając z Rosji. Namiestnik hr. Potocki witał go na dworcu kolejowym.

Pogłoski o rzezi żydów w Dąbrowie okazały się zupełnie bezpodstawne, jak świadczą o tem listy i telegramy, które dzienniki lwowskie otrzymały. Rzucił ktoś tylko postrach między żydów w Dąbrowie, że lud okoliczny zamierza ich podczas jarmarku wyrząć; na żądanie żydów ściągają adjunkt powiatowy pan Babiuk, okoliczne posterunki żandarmerji i pół kompanij strzelców, i tą niepotrzebną awanturą zaalarmował na prawdę miasteczko, zresztą zupełnie spokojne. Dowiadujemy się także, że wydział powiatowy w Dąbrowie doniósł wczoraj telegraficznie Wydziałowi krajowemu, że nie ma najmniejszej obawy przed rzezi, ani w ogóle żadnych awantur.

Samobójstwa w Krakowie. Osobliwym sposobem odebrał sobie w sobotę życie w Krakowie ogniomistrz artylerji, Karol Einhorn, wiedeńczyk, liczący lat 28, bo nabiwszy działał nabojem kartaczowym i zaprosiwszy jednego z swoich kolegów, że mu coś ciekawego pokaże, stanął przed działem i zapalił lontem. Nabój z 48 kul złożony potargał go. Wypadek ten zaszedł nad Wisłą w dawnym składzie węgla przy browarach królewskich, gdzie są koszary artylerji; działko było wymierzone na mur. Powodem samobójstwa miał być żądów w miłości. — W piątek powiesił się w Panieńskich Skalach pod Wolą, Antoni Jan Marcinkiewicz, dawniej wychodźca, od roku poddany tutejszy, licząc lat 50. Powodem samobójstwa były długi. (Czas.)

W Wiedniu odbywała się d. 5. b. m. jazda na próbę z nową Tramwaj-lokomotywą zwaną: „Granthams Steam Car” na przestrzemi z Simmeringu do cmentarza centralnego. Jazda tej uczestniczyła dość liczna oficjalna komisja, która jednak nie bardzo była nowym wynalazkiem zadowolona. Średnia szybkość jazdy wyniosła 22 kilometrów na godzinę. Dalsze próby mają się na tej samej przestrzeni odbywać.

„Wiener Zeitung” ogłasza konkurs na opróżnione miejsca w c. k. orientalnej akademji w Wiedniu. Podania wnoszone być mają najdalej do końca września b. r. do ministerstwa spraw zagranicznych. Do podania mają być dołączone następujące dokumenta: metryka chrztu, świadectwo szczerzenia ospy, świadectwo zdrowia, świadectwo odbytych studjów gimnazjalnych i świadectwo dojrzałości, wreszcie świadectwo znajomości języków a mianowicie francuzkiego. Kandydaci, którzy załączą te dokumenta zostaną przypuszczeni do egzaminu wstępnego, który obejmuje historję austro-węgierskiej monarchji, tłumaczenie z łacińskiego i francuzkiego języka na niemiecki i tłumaczenie z niemieckiego języka na francuzki. Każdy kandydat musi zapłacić na wstępie 100 zł. jako dodatek na urządzenie. Opłata za wikt i naukę wynosi rocznie 800 zł. i ma być uiszczaną w ratach semestralnych z góry. Nadawanie miejsc fundacyjnych na koszt państwa ustanowionych odbywa się przy końcu roku albo przy końcu pierwszego półrocza. Są to premje dla najlepszych uczniów zakładu, przy czem ubodzy mają pierwszeństwo.

Oddział sanitarny uorganizowany przez petersburgski komitet słowiański, udał się w tych dniach do Serbji. Oddział ten, zostający pod przewodnictwem dr. Adolfa Ostrowskiego, składają: 5ciu lekarzy, 5 felczerek, 10 studentów petersburgskiej Akademji medycznej i 3 siostry miłosierdzia. Dr. Ostrowski, były wychowaniec Uniwersytetu Warszawskiego, odbył już jedną taką wyprawę w celu niesienia pomocy rannym, podczas wojny francuzko-pruskiej.

Z Kijowa donoszą, że położenie tamiecznych fabrykantów cukru pod względem finansowym jeszcze bardziej się pogorszyło w porównaniu z niedaleką przeszłością. Jak

zwykle obywatelom ziemskim fabryki powydawały zaliczenia na plantowanie i kopanie buraków, lecz zamiast spodziewanych 80 berkowców z dziesiątyny, wypadnie im odbierać znacznie więcej, gdyż w tym roku dziesiątyna daje od 140 do 150 berkowców, a jak wiadomo odbiór buraków dopełnia się z ilości plantowanych dziesiątyn. Rzecz zatem prosta, że skutkiem tego fabryki będą miały wypłaty dwa razy większe nad spodziewane. Pud rafinady sprzedaje się od rs. 5 k. 50 do rs. 5 kop. 80, a mączka spadła z rs. 4 k. 70 na rs. 4 a nawet świeżo w d. 25. lipca ofiarowano znaczną jej partję po rs. 3 k. 80, lecz sprzedaż na tych nawet warunkach nie doszła do skutku.

Wystawa paryska. Roboty przygotowawcze do przyszłej budowy gmachu powszechnej wystawy paryskiej na rok 1878, rozpoczęte już zostały na Polu Marsowem w d. 1. sierpnia. Od tego dnia komunikacja przez plac wstrzymaną została tak dla publiczności jak i dla wojska, które odbywało tu swoje ćwiczenia i musztry. Natomiast codziennie od godziny 6. z rana do 6. wieczorem uwijają się tysiące robotników zajętych plantowaniem placu i kopaniem ziemi pod fundamenta przyszłych gmachów.

Pan Rapaeki Wincenty napisał nowy dramat, osnuty na tle podań z XII. wieku, p. t. „Mazur czart”.

Część kolei Nadwiślańskiej pomiędzy Łukowem a Dęblinem została już ukończoną. Od 1. września zacznie na tej przestrzeni kursować pociąg pasażerskie.

„Vienne”, tygodnik chorwacki, wychodzący w Zagrzebiu, zamieścił serdeczne wspomnienie poświęcone Fredrze, zaliczając go do najznakomitszych pisarzy dramatycznych nie tylko w całej Słowiańszczyźnie, ale na całym świecie. Na chorwacki język przełożone są dwie tylko komedje Fredry: „Śluby panieńskie” i „Damy i Huzary”.

Szydłowice (miasteczko w gubernji Radomskiej) nawiedzony został w dniach 31. lipca i 1. sierpnia klęską pożaru. Spaliło się 285 domów, kościół i 25 stodoł. Około 4000 ludzi zostało bez schronienia i przytułku.

Dr. Pirogów, który jak donosiliśmy udał się do Serbji dla niesienia pomocy ranionym, jest starcem przeszło 70 letnim, wprawdzie dość jeszcze rzeźwym. Posiada on znaczne dobra w gubernji Podolskiej, w których zaprowadzić miał wzorowe gospodarstwo.

Konwikt dziadowski założony został w tych czasach w Warszawie, przez pewne małżeństwo, żebraków z powołania. Każdy z konwiktów, których jest dziesięciu, ma swój własny kąt w izbie w sienickim, dostaje ciepłą strawę i pewną porcję chleba. Za to obowiązany jest żebrać codziennie przez oznaczoną ilość godzin i to nie gdzieindziej tylko w miescu wskazanem mu przez właścicieli konwitu, owoc zaś swej pracy składać w ręce chlebodawców za odtrąceniem 10 procentu na własne potrzeby. Konwikt ten tak świetnie podobno prowadzi interes, że założyciele jego uznali za możliwe porzucić już kij żebraczy i przestają na zarobku swoich pupillów.

Zmije, nowa komedja hr. Wincentego Bobrowskiego, doznała w Warszawie zupełnego niepowodzenia. Ma to być „zlepek scen błędnych i pospolitych przepłatanych szykaną znanych osobistości”. Przedstawiano ją w Alhambrze (towarzystwo pana Texla).

Efemerydy, muszki jeden dzień żyjące, które nadzwyczaj licznie pojawiły się w Poznaniu, były 2. b. m. i w Tyliczu w niemiejszej ilości. Pokryły następnie trupami swemi, jakby śniegiem, łąki i brzegi rzeki. Naukowe ich nazwisko jest Ephemera horaria.

Tygodnik finansowy.

Uspodobienie giełdy nie polepszyło się wcale w ciągu bieżącego tygodnia, a co roczna saison morte objawia się tego roku wobec niepewności politycznej sytuacji i anormalnego kursu walut tym większym zastojem. Zwyżka której doznało srebro na targu lońdyńskim obniżyła rzeczywiste kursy złota, który podniósł się znowu w końcu tygodnia z przyczyn dotąd niewyjaśnionych. Niepewność wskutek tego powstała, odjęła już i tak zniechęconym spekulantom ochotę do wszelkiego rodzaju tranzakcji, do czego się przyczyniły jeszcze alarmujące pogłoski o kilku finansowych zakładach wiedeńskich obiegające.

Więci te okazały się wprawdzie przesadnymi, lecz tylko w części, — faktem bowiem jest, że największa część finansowych wiedeńskich zakładów wobec zupełnego zastoju interesów nie zarabia nawet tyle, ile potrzeba na pokrycie kosztów zarządu, tak, iż o wypłaceniu dywidendy mowy nawet być nie może.

Pan minister finansów odmówił prośbie banku narodowego, dążącego do zawieszenia ustawy, która go zmusza do wypłacania banknotów w zamian za srebrne sztaby. Odmowa ta nie musiała być po myśli zarządu banku, który tak jak wszystkie wiedeńskie

Magazyn towarów drobiazgowych

JÓZEFA BALLABANA

ulica Karola-Ludwika liczbą 3, obok handlu pp. K. J. Schayer we Lwowie, poleca po cenach najtańszych:

Kwiaty francuskie i wiedeńskie, Pióra, Kołnierzyki i Manszety damskie i męskie, Wstążki, Aksamitki, Welony, Koronki w w największym wyborze, Migniardis do robót koronkowych, Ubiorki i Poduszeczki do chrztu dla dzieci. Rękawiczki gład, łosiowe, sarnie, niciane i jedwabne, Parasole jedwabne i alpakowe, Parasolki damskie i męskie jasne, Perfumerja francuzka wiedeńska i angielska. Najnowsze wyroby z biżuterji, Szczołki Szczołeczki, Grzebienie i. t. p. Guziki do ubierania sukien w największym wyborze. Najnowsze wyroby pasmanteryjne jako to: taśmy, frędzle, krepiny, spięcia itp., Wszelkie przybory do krawiecczyni damskiej i męskiej. 48 (12-9)

Zamówienia z prowincji uskutecznią jak najdokładniej odwrotną pocztą, nie licząc opakowania.

Magazyn nowości

MARCINA MÜLLERA

ulica Halicka liczbą 14.

WE LWOWIE.

Poleca w wielkim wyborze:

Rękawiczki damskie, męskie i dziecięce, jako to: gład, duńskie, jelonkowe, niciane, jedwabne i prawdziwe francuskie Jouve'a.

Krawatki i Szaliki damskie i męskie, Kołnierzyki i Mankiety we wszystkich fasonach.

Skarpetki niciane, fil d'Ecosse i jedwabne. Kaftaniki zdrowia sztuka 90 ct. i wyżej.

Wielki wybór guzików do ubierania sukien w najnowszych fasonach.

Perfumerje angielskie, francuskie i wiedeńskie i prawdziwą Wodę Kolońską.

Przybory toaletowe, Szczołki, Szczołeczki, Grzebienie i Mydła w najlepszych gatunkach.

Wielki wybór Wachlarzy i Pasków sznurkowych i metalowych od zł. 1 do najbogatszych, najnowsze.

Najlepsze siatki z plecionki i sznurków jedwabnych we wszystkich modnych kolorach.

Zamówienia z prowincji uskutecznią się odwrotną pocztą. 59 (2-3)

Roczniki „SZCZUTKA“

od roku 1870 do 1875 sprzedają się tom po 5 zlr.

Krajowa fabryka

PORTLAND - CEMENTU

W. Struszkiewicza i B. Długoszowskiego.

stacja kolei Arcyksięcia Albrechta Dolina
(poczta Węldzierz)

poleca swój

zawsze świeży produkt

i uwiadamia, iż dla dogodności Szanownej Publiczności
urządziła

składy komisowe

we Lwowie u pana Jana Schumana

plac Marjański 1. 9.,

w Krakowie u panów Wartalski et

Wiśniewski ulica św. Jana 1. 295.,

w Przemyślu u p. A. Faliszewskiego,

w Stanisławowie u panów Polester et
Goldenberg. 56 (4-9)

Do sprzedania

realność składająca się z **dwu domów** mieszkalnych i ogrodu, z studnią, na podwórzu, stosowna do urządzenia wyszynku lub warsztatu stolarskiego przy ulicy Łyczakowskiej

Bliższa wiadomość w „Biurze Drukarni Związkowej“ w hotelu Żorża. 55 (5-9)

Tylko czystym pszczelnym
woskiem froterowana posadzka
może być trwała i piękny
połysk posiadać!!!

*takowy uabyć można
w handlach*

F. SCHUBUTHA i SYNA
w Rynku, K. KLIMOWI-
CZA przy ulicy Wądowej
i J. REISSA przy ulicy
Krakowskiej.

UWAGA: Wszystkie inne
surogaty, jak wyroby pa-
rafny, tak zwane „Cera-
syna“, wosk ziemny, ozo-
korit, wosk mineralny są
do wyżej wymienionego u-
żytku zupełnie nieodpo-
wiednie!

60 (3-3)

ROLNIK.

Czasopismo dla gospodarzy wiejskich, organ urzędowy c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, wychodzić będzie nadal, począwszy od 15go Lipca r. b. dwa razy w miesiącu pod redakcją **D. Abrahamowicza.**

Administracja i ekspedycja w księgarni **Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie.**

Prenumerata **Rolnika** w całem państwie austriackim z przesyłką pocztową od 1go Lipca do 30. Grudnia 2 zlr. Prenumeratę przyjmuje księgarnia **Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie.**

Artykuły dla **Redakcji Rolnika** prosimy tymczasowo nadsyłać na ręce **Dra. Rościszewskiego, Ulica Rzeźbiarska. Nr. 1.**

12 (10-9)

Administracja i Ekspedycja

„KRONIKI CODZIENNEJ“ i

„SZCZUTKA“

jest przy ulicy Sobieskiego za sklepem
pana Popowicza, gdzie się przyjmuje na
oba pisma prenumeratę, jakoteż i sprzedaż
pojedynczych numerów. 61 (3-9)

Księgarnia KAROLA WILDA we Lwowie

ulica Halicka 1. 21

poleca swoją

CZYTELNIĘ

polską, francuską, niemiecką i angielską, obejmującą prze-
szło 20.000 dzieł, a zaopatrywaną ciągle w najnowsze
dzieła belletrystycznej treści;

również

Wypożyczalnię nut,
zawierającą około 30.000 utworów na fortepjan, skrzypce
i inne instrumenty;

Na premia:

wielki zapas książeczek, stosownie opraw-
nionych, z napisem „Nagroda pilności“.

Spis tych książek wysyła księgarnia na żądanie gratis, franco.

Wszystkie książki szkolne

atlasy, mapy, globusy, słowniki, kome-
ntarze, podręczniki i t. p.

zawsze na składzie.

Przy Zakładzie Wychowawczym Froeblovskim **BIRUTY** z **STRAŻNICKICH LUKASZEWICZOWEJ** ulica Kopernika 1. 10 został utworzony **PENSIJONAT DLA DZIECI OD LAT TRZECH.** Najmłodsi z pensjonariuszy korzystać mogą z metody Froebela i rozwijać się w ogródku dziecięcym do lat 6 z dziećmi przychodzącymi z miasta pod kierunkiem właścicielki przy nauczycielkach najzdolniejszych patentowanych froeblovskich. Metoda Froebela jak wiadomo nawet dla **dzieci umysłowo słabo rozwiniętych** jest jedynym środkiem do **populowania rozwoju.** Dalej przy pensjonacie jest także szkoła normalna 4-klasowa prowadzona według przepisów i planów dla szkół rządowych; tak że pensjonariusze po ukończeniu tejże mogą **przejsć do szkół gimnazjalnych lub realnych.** Dalej będą pensjonariusze pod ciągłym **nadzorem guwernera-pedagoga,** który tak nauce ich, jako też zabawom i przechadzkom zawsze będzie obecny; słowem urządzenie pensjonatu odpowie wszelkim wymaganiom sumiennego, rozumnego i pod każdym względem wzorowego wychowania. Nakoniec dodaje się, że **dzieci mogą korzystać z nauki języków i muzyki, oraz gimnastyki,** której udziela podczas przechadzki w ogrodzie hr. Potockich przy ulicy Kopernika, znany lekarz pan Madejski. 52 (8-10)

Zmiana lokalu.

Główny skład nasion

TEOFILA LUCKIEGO

*przeniesiony został z pod liczby 14. pod liczbę 15. plac Halicki
do gmachu Banku Hipotecznego.*

Równocześnie poleca: **Rzepak ściernolową** 50 kilo (100 ft. ct.) 60 zł., 1 kilo (2 ft. ct.) 1 zł. 50 ct., **Hreczka sybirska pastwana** 50 kilo 8 zł. i wszelkie inne nasiona jesiennie i wczesne, **Cybulki kwiatowe holenderskie, Hyacenty, Tulipany** itp., na które zamówienia już teraz przyjmuje, rozsełka we wrześniu.

PASY do MASZYN i MŁOCARN
z najlepszych skór belgijskich w różnych szerokościach.

BUNDY do PODRÓŻY i SUKNA
wyrobu z dóbr Alfreda hr. Potockiego. 50 (8-9)

Koldry sławuckie, Koce na konie i Sukna podłogowe.

Dr. Madycyny, Chirurgji, Akuszerji
i Okulista

Zygmunt Dzikowski

spędziwszy dłuższy czas jako lekarz pomocnik przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, a następnie jako asystent przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, następnie jako asystent przy szpitalu lwowskim, przeniósł się obecnie do swego rodzinnego miasta KAŁUSZA, gdzie osiadł stale dla praktyki lekarskiej.

Do leczenia chorób płuc i serca posiada **przrzęd pneumatyczny** profesora dr. Waldenbura z Berlina, jako też aparat elektryczny do leczenia chorób nerwowych. 63 (2-9)